Роз'яснення щодо встановлення інвалідності
особам, які безпосередньо брали участь в антитерористичній операції,
відсічі і стримування збройної агресії рф у Донецькій та Луганській областях,
забезпеченні оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у
зв'язку з військовою агресією рф проти України

Відповідно до статті 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»:

Особам, які внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, **отримали ушкодження, які призвели до необоротної втрати (у тому числі ампутації) верхніх та/або нижніх кінцівок (їх частин), необоротної втрати іншого органу або повної стійкої втрати органом його функцій, що призвело до інвалідності**, група інвалідності встановлюється без зазначення строку повторного огляду (безстроково) та на ступінь вище визначених законодавством критеріїв встановлення групи інвалідності, але не вище I групи. Переогляд з метою підвищення групи інвалідності таким особам відбувається на підставі особистої заяви особи з інвалідністю або її законного представника у разі настання змін у стані здоров'я і працездатності особи з інвалідністю або за рішенням суду.

Наразі Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2026 року № 1359 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 і від 15 листопада 2024 р. № 1338» **деталізовано пункт 13[1]:**

"**група інвалідності встановлюється безстроково** та **на ступінь вище**, але **не вище першої групи**, особам, які внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, **одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції** у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, **отримали ушкодження, які призвели до настання інвалідності <u>внаслідок або в поєднанні з такими інвалідизуючими хворобами чи порушеннями структур та функцій організму:</u>**

- необоротна втрата всіх або однієї з функцій верхніх та/або нижніх кінцівок (їх частин), а саме функцій руху, підтримки тіла, а також захвату предметів, у тому числі внаслідок ампутації;
- необоротна втрата непарного чи парного органу та/або його частини, що призвела до стійкої повної чи часткової втрати органом його функцій і спричинила обмеження життєдіяльності помірного або вище ступеня внаслідок такої втрати або в поєднанні з іншими хворобами чи порушеннями структур та функцій організму."

Для прийняття рішення експертною командою про **встановлення групи інвалідності без зазначення строку повторного огляду (безстроково) та <u>на ступінь вище визначених законодавством критеріїв встановлення групи інвалідності, але не вище I групи</u>**, необхідно надати документи, що підтверджують зв'язок отриманого поранення, контузії, каліцтва або захворювання із безпосередньою участю в антитерористичній операції,

забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Військовослужбовцям або звільненим з військової служби, яким проведена військово-лікарська експертиза видаються такі документи із зазначенням причини поранення, контузії, каліцтва або захворювання «пов'язане із захистом Батьківщини»:

- рішення військово-лікарської, медичної (військово-лікарської), лікарсько-експертної комісії, оформлена довідкою військово-лікарської комісії **або**
- свідоцтво про хворобу **або**
- витяг з протоколу засідання штатної військово-лікарської комісії за формою, затвердженою законодавством для діючих військовослужбовців або осіб, звільнених з військової служби.

Зазначені документи можуть бути подані в паперовій копії електронного документу, завіреній відповідно до пункту 3 Порядку здійснення в особливий період обміну медичними та іншими документами військовослужбовців між закладами охорони здоров'я державної та комунальної власності, державними установами Національної академії медичних наук, в яких військовослужбовці перебували (перебувають) на лікуванні, військовими частинами і територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2023 р. № 901.

Для членів добровольчих формувань зазначена норма застосовується у разі наявності:

Наявності встановлення факту участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 № 685 «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення».

Медичні документи, які підтверджують поранення, контузії, каліцтва або захворювання із безпосередньою участю в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпечення їх здійснення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів.

Витяг з рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи про встановлену групу інвалідності чи відсоток втрати професійної працездатності надсилається на електронну пошту особи або направляється на паперових носіях рекомендованим листом, а також направляється в електронній системі лікарю, який направляв особу на оцінювання.

Рішення експертних команд з оцінювання повсякденного функціонування особи щодо встановлення інвалідності без зазначення строку повторного огляду (безстроково) та на ступінь вище визначених законодавством критеріїв встановлення групи інвалідності, але не вище I групи визначеній категорії осіб може бути оскаржене в порядку адміністративного оскарження згідно з вимогами Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338, та/або до адміністративного суду.